

แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการใช้จุลินทรีย์ก่อโรค

รวมโดย รศ. พรานีกา ศิริเพ็มพุก

ผู้ที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง โดยตรงกับจุลินทรีย์เป็นผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อหรือติดเชื้อซึ่งตนเองต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ยังอาจแพร่เชื้อสู่สิ่งแวดล้อมและบุคคลรอบข้างได้ หากขาดความระมัดระวังหรือใช้เทคนิคปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และลดการกระจายเชื้อสู่สิ่งแวดล้อม หรือบุคคลรอบข้าง จึงได้กำหนดมาตรการในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับจุลินทรีย์อย่างต่อเนื่อง ไว้ดังต่อไปนี้

การแบ่งกลุ่มจุลินทรีย์ก่อโรค

จุลินทรีย์ก่อโรคในมุขย์แบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ตามข้อกำหนดของ Center for Disease Control (CDC) และ NIH เป็นสี่ระดับ biosafety level คือ BSL 1-4 ตามโอกาสเสี่ยงติดโรค การมีหรือไม่มีวิธีการป้องกัน และการรักษาดังตาราง

ตารางการจำแนกจุลินทรีย์ก่อโรคตามระดับ BSL

BSL 1	กลุ่มของจุลินทรีย์ที่ไม่ทำให้เกิดโรค ในบุคคลปกติทั่วไปที่มีร่างกายแข็งแรงดี
BSL 2	กลุ่มของจุลินทรีย์ที่สามารถก่อให้เกิดโรคได้ แต่แทบไม่พบว่าทำให้เกิดอาการรุนแรง มีวิธีการป้องกัน การติดโรคและมีวิธีการรักษา
BSL 3	กลุ่มจุลินทรีย์ที่ก่อโรครุนแรง มีอันตรายถึงชีวิตมนุษย์ มีวิธีการป้องกันการติดเชื้อ และมีการรักษา (มีอันตรายสูงต่อผู้ปฏิบัติงานแต่ชุมชนมีโอกาสเสี่ยงน้อย)
BSL 4	จุลินทรีย์ก่อโรคร้ายแรง มีอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ แทบไม่มีวิธีการป้องกันและรักษาโรค (มีอันตรายอย่างยิ่งทั้งต่อผู้ปฏิบัติงานและชุมชน)

รายชื่อจุลินทรีย์ชนิดต่างๆ จำแนกตามระดับ BSL แสดงดังตารางที่ 1 (ภาคผนวก)

มาตรการปฏิบัติงานเกี่ยวกับจุลินทรีย์ก่อโรค

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับจุลินทรีย์แต่ละกลุ่ม BSL นั้นจำเป็นต้องมีมาตรการทั้งที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เครื่องมือที่ช่วยในการปฏิบัติงาน และไกรงสร้างของห้องปฏิบัติการ โดยสรุปดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปมาตรฐานปฏิบัติงานที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์มาตรฐานห้องปฏิบัติการชั้น BSL

BSL	ก่อนเข้าห้อง	หากมีปฏิบัติ	Safety equipment (Primary Barrier)	Facilities (Secondary Barrier)
1	จัดที่รักษาไม่ออกในผู้ติดเชื้อทางพัฒนา ทั่วไป	ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทางชีว วิทยา (Standard Microbiological Practices; SMP)	ถุงประคบรุ่นต่างๆ เป็นเพื่อให้ สามารถปฏิบัติงานได้ตาม SMP	เครื่องปฏิบัติการ และอ่างล้างมือ
2	จัดที่รักษาไม่ออกในมนุษย์ได้ (ติดต่อผู้ติดเชื้อทั่วไปทางภาคเหนือ ทาง ภาคใต้และการรักษา แต่ทางเดียวเท่านั้น)	ปฏิบัติตามระดับ BSL-1 และเพิ่มเติม ดังนี้ -เจ้าหน้าที่เดียว -ติดต่ัญญักษณ์ “Biohazard” -กำหนดชุดของผู้ปฏิบัติงานเพื่อรับ อุบัติเหตุทางชีวภาพ -ผู้รับผิดชอบติดตามในการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามประเมิน	Class I หรือ II Biosafety cabinet (BSC) หรือ เครื่องมือสำหรับห้อง กำจัดทาง หรือห้องสะอาดขนาดเล็ก -ตู้ซักภาระ ถุงมือ หน้ากาก (ถูกบรรจุ ไว้ในถุงส่วนบุคคล)	BSL-1 และ Autoclave

ตารางที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงานศักยภาพนวัตกรรมการแพทย์ระดับ BSL (ต่อ)

BSL	ห้องฉุกเฉินที่ยัง ไม่ได้มาตรฐาน	ห้องปฏิบัติการที่ มีความต้องการเข้มงวด ที่สุด	Safety equipment (Primary Barrier)	Facilities (Secondary Barrier)
3	ห้องพยาบาล โภคประจําตัวผู้ป่วยที่ต้องดูแลรับ กําจัดจากตัวถัน แพร่โรค โดยการสูง กระบวนการกำจัดสิ่งในภาชนะที่ต้องรักษาไว้ ด้วยแก๊สซึ่งให้ได้ ผลลัพธ์ที่ดี	BSL-2 และเพิ่มเติมมาตรการเข้มงวด ที่หนึ่ง มาตรการกำจัดสิ่งในภาชนะทุกชนิด นี้ การลดการปะนันข้อมูลเดิมของวัสดุก่อน ใช้งาน	BSC Class II หรือ III หรือครึ่งเม็ด ป้องกันเชื้อน่า อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ได้แก่ เสื้อ กาวน์ ถุงมือ เครื่องป้องกันการติดเชื้อ [*] ผ่านลมหายใจ	BSL-2 แหล่งห้องเชื้อก มีประตู 2 ชั้น และเป็น [*] แบบปฏิโภคของอัตโนมัติ ในแนว ไม่มีการนําเข้าออกอาทิตย์ ระบบออกไบโคนาเรียน ซึ่งกําลังเข้ามาอีก เป็นห้อง แบบ negative airflow (อากาศผ่านเข้ามาในห้อง ได้แต่ผ่าน出口ไปเอง ไม่ได้)
4	ห้องพยาบาลห้องพยาบาลที่ต้องดูแล นิรบัตติราษฎร์ที่ต้องดูแลทุกชนิด แพทย์จะสามารถดูแลและดูแล	BSL-3 แหลบ -ปฏิโภคก่อนเข้าห้องปฏิบัติงาน -อาบน้ำเพื่อทำความสะอาดห้องปฏิบัติงาน -ลดการปะนันข้อมูลเดิมของวัสดุทุกชนิด ก่อนนำออกจากห้องปฏิบัติงาน	การปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ห้องทำโน่น Class III BSC	BSL-3 และมีมาตรฐาน สภาพอากาศห้องปฏิบัติงาน หรือมีพื้นที่แยกเฉพาะ

มาตรฐานการปฏิบัติงานทางชุลวิทยา (Standard Microbiological Practices; SMP)

1. จำกัดหรือห้ามนุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในห้องปฏิบัติการขณะปฏิบัติงานเกี่ยวกับจุลินทรีย์ก่อโรค
2. สวมใส่เสื้อความนิ่มและปฏิบัติงาน
3. ถังมือทุกครั้งหลังหยิบจับวัสดุตัวอย่าง หลังถอดถุงมือและก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ
4. ห้ามรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ สูบบุหรี่ หยิบจับ contact lens หรือเสริมความงามในพื้นที่ปฏิบัติงาน
5. ห้ามใช้ปากดูดเปเปต
6. หลีกเลี่ยงเทคนิคปฏิบัติต่างๆ ที่ก่อให้เกิดฟองละอองฟุ่งกระจายในอากาศ (aerosol transmission)
7. ทำความสะอาดเพื่อกำจัดการปนเปื้อนพื้นที่หรือได้ปฏิบัติงานทุกวัน และทุกครั้งหลังจากทำตัวอย่าง หาก
8. ตัวอย่างเชื้อ stock culture และของเสียจากห้องปฏิบัติการต้องนำไปปั่นเชื้อโดยการ autoclave ก่อนนำไปกำจัดทิ้ง
9. ต้องใช้ Biosafety cabinet ทุกครั้งในการปฏิบัติที่อาจก่อให้เกิดฟองละอองฟุ่งกระจาย หรือการหักกระซิ่นหรือเมื่อปฏิบัติงานกับเชื้อที่มีปริมาณมาก หรือความเสี่ยงของเชื้อสูงมาก
10. ใส่หน้ากากป้องกันการกระซิ่นหรือการฟุ่งกระจายเชื้อไว้บนหน้า
11. สวมถุงมือทุกครั้ง หากต้องสัมผัสโดยตรงกับเชื้อก่อโรค เครื่องมือหรือพื้นผิวที่เปลี่ยนเชื้อ
12. วัสดุติดเชื้อหรือตัวอย่างจุลินทรีย์หลีกใช้ทุกชนิดต้องกำจัดเชื้อโดยการ autoclave การใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ หรือการเผาจนร้อนแรง

ข้อกำหนดการเก็บบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อ

การเก็บบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อ

1. ภูมิฟอยด์ติดเชื้อประเภทวัสดุของมีค่า

ให้เก็บบรรจุในภาชนะสำหรับบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อที่มีลักษณะเป็นกล่องหัวขอตั้ง ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุและการกัดกร่อนของสารเคมี เช่น พลาสติกแข็งหรือໄไดอะ มีฟ่าปีควิชิต และป้องกันการร้าวไหลของของเหลวภายในได้ แต่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกโดยผู้คนทั่วไปไม่มีการสัมผัสกับบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อ โดยต้องบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อไม่เกินสามในสี่ส่วนของความจุของภาชนะ แล้วปิดฝาให้แน่น

2. ภูมิฟอยด์ติดเชื้ออื่นซึ่งมีใช้ประเภทวัสดุของมีค่า

ให้เก็บบรรจุในภาชนะสำหรับบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อที่มีลักษณะเป็นถุง ต้องทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมีและการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ “ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม” โดยต้องบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อไม่เกินสองในสามส่วนของความจุของภาชนะแล้วผูกนัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น

ภาชนะสำหรับบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อ ต้องมีสีแดง ทึบแสง และมีข้อความสำคัญที่มีขนาดสามารถอ่านได้ชัดเจนว่า “ภูมิฟอยด์ติดเชื้อ” อยู่ภายใต้รูปหัวใจร้าว และต้องมีข้อความว่า “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” ในกรณีที่ภาชนะสำหรับบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อันนี้ใช้สำหรับเก็บภูมิฟอยด์ติดเชื้อไว้เพื่อรอการขนไปกำจัดเกินกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่เก็บภูมิฟอยด์ติดเชื้อันนี้ ให้ระบุวันที่ที่เก็บภูมิฟอยด์ติดเชื้อดังกล่าวไว้ที่ภาชนะบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อด้วย

ตราหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศ ที่ต้องพิมพ์ลงบนภาชนะบรรจุภัณฑ์ติดเชื้อ ให้มีลักษณะเป็นรูปวงเดือน 3 วงศ์ สีดำ ข้อนทับบนวงกลมสีดำ โดยสัญลักษณ์ต้องมีรัศมีไม่น้อยกว่า 1 นิ้ว ดังรูปภาพดังนี้

การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

วิธีการล้างน้ำ

1. เพาในเดาเพา
2. ทำลายเชื้อคัวข้อในน้ำ
3. ทำลายเชื้อคัวขความร้อน
4. วิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุกกำหนด

การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อคัวขวิธีการทำลายเชื้อคัวข้อในน้ำหรือวิธีทำลายเชื้อคัวขความร้อนหรือวิธีอื่นจะต้องดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพ โดยมีประสิทธิภาพที่สามารถทำลายเชื้อบัคเตรี เชื้อร่า ไวรัส และปาราสิต ในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด ภายหลังการทำลายจะต้องทดสอบเชื้อคัวขวิธีดังกล่าวแล้ว ต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียบเรอร์ในพิลลัส หรือบะซิลลัสซับทิลิส แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุกกำหนด

เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการเพาในเดาเพา หรือที่ผ่านการทำลายเชื้อตามวิธีการอื่นแล้ว ให้ดำเนินการทำจัดตามวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป

หลักเกณฑ์วิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพ

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมระบบการทำลายมูลฝอยติดเชื้อ กระทรวงสาธารณสุกกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่มิใช้การใช้เดาเพา ไว้ดังนี้

1. มาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อคัวขวิธีการใดๆ นอกจากวิธีการใช้เดาเพา ต้องสามารถทำลายเชื้อบัคเตรี เชื้อร่า ไวรัส และปาราสิต ในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด
2. การตรวจสอบว่ามูลฝอยติดเชื้อได้ผ่านการทำลายเชื้อโรคได้ตามเกณฑ์มาตรฐานตามข้อ 1 นั้น ให้ใช้วิธีการตรวจวิเคราะห์โดยวิธีการเพาเชื้อบะซิลลัส สะเทียบเรอร์ในพิลลัส (*Bacillus stearothermophilus*) หรือ เชื้อบะซิลลัส ซับทิลิส (*Bacillus subtilis*) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

(1) ใช้ Spore strip ของเชื้อบะซิลลัส สะเทียบเรอร์ในพิลลัส หรือเชื้อบะซิลลัสซับทิลิส โดยฉีกແเน่น strip เพื่อให้ได้ Spore ละอองขนาดในน้ำกลั่น 10 มิลลิลิตร ซึ่งปราศจากเชื้อในหลอดทดลองซึ่งมีขนาดที่เหมาะสมคัวขเทคนิคปีกอยเชื้อ

(2) นำหลอดทดลองดังกล่าวไปวางไว้รวมกับมูลฝอยติดเชื้อในเกรียงกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ณ จุดที่คาดว่าเชื้อโรคจะถูกทำลายได้มากที่สุด

(3) เมื่อมูลฝอยติดเชื้อผ่านกระบวนการกำจัดแล้ว ให้นำหลอดทดลองของ Spore เชื้อบะซิลลัส สะเทียบเรอร์ในพิลลัส หรือ เชื้อบะซิลลัส ซับทิลิส ที่วางไว้ด้าน (2) แล้วแต่กรณี ไปทดสอบโดยนำไปเพาในงานอาหารเลี้ยงเชื้อที่เหมาะสม เช่น Blood agar หรือ Egg yolk agar และนำไปเพาเชื้อในตู้ควบคุมอุณหภูมิ 35 – 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 18 – 24 ชั่วโมง

(4) นำงานอาหารเลี้ยงเชื้อ Blood agar หรือ Egg yolk agar แล้วแต่กรณี มาตรวจดูต้องไม่พบโคโลนี (Colony) ของเชื้อบะซิลลัส สะเทียบไว้กับไข่ลักษณะเดียวกันนี้ จึงจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพ

การตรวจวิเคราะห์ว่ามีผลฟองติดเชื้อได้ผ่านการกำจัดเชื้อได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการขึ้นลงจากวิธีการตามข้อ 2 ต้องได้รับความเห็นชอบจากการอนามัยและกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

มาตรฐานการดำเนินการกับสิ่งติดเชื้อที่หากประ袍ะมีอันพื้นผิว

1. ผู้ดำเนินการต้องสวมถุงมือ แล้วปิดคอกุญบริเวณที่มีสารหากอยู่ด้วยวัสดุที่มีคุณสมบัติในการดูดซับ เช่น พ้า หรือกระดาษทิชชู เป็นต้น
2. ก่ออย่าง เทน้ำยาฆ่าเชื้อ (5% hypochlorite หรือ 10% น้ำยาฟอกผ้าขาว) ลงตรงบริเวณขอบของวัสดุดูดซับ ก่อนแล้วจึงก่ออย่างระดับด้านบนของวัสดุดูดซับ ระวังอย่าให้เกิดการกระเทือน หรือปุ่งเป็นฟองของ
3. ปล่อยให้น้ำยาฆ่าเชื้อสัมผัสถักบลังสิ่งที่หากอยู่นั้นเป็นเวลาอย่างน้อย 20 นาที
4. สวนถุงมือ ก่อนหยิบวัสดุดูดซับนั้นใส่ลงในถุงพลาสติกที่มีความเหนียวแน่น และไม่ถูกขาตั้งยื่นเพื่อรักษาความสะอาด
5. เช็ดทำความสะอาดด้วยบริเวณที่ทำสิ่งติดเชื้อหลังกรองด้วยวัสดุดูดซับที่ชุมน้ำยาฆ่าเชื้อ
6. หากมีเศษแก้วแตก ให้ใช้ forceps คิมเศษแก้วใส่ลงในภาชนะที่มีลักษณะเป็นกล่องหรือถัง ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงทนทานต่อการแทงทะลุและการกัดกร่อนของสารเคมี เช่น พลาสติกแข็ง หรือโลหะ มีฝาปิดมิดชิด
7. ปิดป้าย “ขยะอันตราย”
“ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” ลงบนฝาและด้านข้างทั้งสี่ของกล่องหรือถังนั้น

เอกสารอ้างอิง

1. Standford University. 2010 Biosafety Manual. 221 pp.
2. กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฟองติดเชื้อ พ.ศ. 2545.
3. ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ มาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัด มูลฟองติดเชื้อ พ.ศ. 2546

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 รายชื่อจุลินทรีย์ชนิดต่างๆ จำแนกตามระดับ BSL

Bacterial Agents	BSL
<i>Actinetobacter calcoaceticus</i>	2
<i>Actinobacillus</i> sp.	2
<i>Actinomyces</i> sp.	2
<i>Aeromaonas</i> sp.	2
<i>Arachnida propionica</i>	2
<i>Bacillus alvei</i>	2
<i>Bacillus anthracis*</i>	2
<i>Bacteroides</i> sp.	2
<i>Bartonella</i> sp.	3
<i>Bordetella</i> sp.	2
<i>Bordetella pertussis</i>	2
<i>Borrelia</i> sp.	2
<i>Brucella</i> sp.*	2/3
<i>Campylobacter fetus</i> var. <i>jejuni</i>	2
<i>Campylobacter</i> sp.	2
<i>Chlamydia psittaci</i>	2
<i>Chlamydia pneumoniae</i>	2/3
<i>Chlamydia trachomatis</i>	3
<i>Clotridium botulinum*</i>	2/3
<i>Clostridium tetani</i>	2
<i>Corynebacterium diphtheriae</i>	2
<i>Corynebacterium equi</i>	2
<i>Corynebacterium haemolyticum</i>	2
<i>Corynebacterium pseudotuberculosis</i>	2
<i>Corynebacterium pyogenes</i>	2
<i>Corynebacterium renale</i>	2
Enterobacteriaceae all other	2
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	2
<i>Escherichia coli</i>	2

Bacterial Agents	BSL
<i>Escherichia coli</i> K12 derivative	1
<i>Francisella tularensis*</i>	2/3
<i>Fusobacterium</i> sp.	2
<i>Haemophilus</i> sp.	2
<i>Klebsiella</i> sp.	2
<i>Legionella pneumophila</i>	2/3
<i>Leptospira interrogans</i> all serovars	2
<i>Listeria</i> sp.	2
<i>Moraxella</i> sp.	2
<i>Mycobacterium avium</i>	2
<i>Mycobacterium bovis</i>	3
<i>Mycobacterium leprae</i>	2
<i>Mycobacterium</i> sp.	2
<i>Mycobacterium tuberculosis</i>	2/3
<i>Mycoplasma</i> sp.	2
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	2/3
<i>Neisseria meningitidis</i>	2/3
<i>Nocardia</i> sp.	2
<i>Pasteurella</i> sp.	2
<i>Pseudomonas mallei</i>	2/3
<i>Pseudomonas testosterone</i>	2
<i>Rotococcus (Coryne.) equi</i>	2
<i>Salmonella</i> sp.	2
<i>Salmonella typhi</i>	2/3
<i>Shigella</i> sp.	2
<i>Staphylococcus</i> sp.	2
<i>Streptococcus</i> sp.	2
<i>Streptococcus moniliformis</i>	2
<i>Streptomyces somaliensis</i>	2
<i>Treponema pallidum</i>	2
<i>Vibrio</i> sp.	2
<i>Yersinia pestis*</i>	2/3

Fungal Agents	BSL
<i>Blastomyces dermatitidis</i>	2
<i>Coccidioides immitis*</i>	2/3
<i>Cryptococcus neoformans</i>	2
<i>Epidermophyton – pathogenic sp.</i>	2
<i>Histoplasma capsulatum</i>	2/3
<i>Microsporum – pathogenic sp.</i>	2
<i>Paracoccidioides brasiliensis</i>	2
<i>Sporothrix schenckii</i>	2
<i>Trichophyton – pathogenic sp.</i>	2
<i>Candida albicans</i>	2
Miscellaneous Molds	2

Parasitic Agents	BSL
<i>Anaplasma</i> sp.	2
<i>Ascaris</i> sp.	2
<i>Coccidia</i> sp.	2
<i>Cryptosporidia</i> sp.	2
<i>Echinococcus granulosus</i>	2
<i>Ehrlichia</i> sp.	2
<i>Entamoeba</i> sp.	2
<i>Enterobius</i> sp.	2
<i>Fasciola</i> sp.	2
<i>Giardia</i> sp.	2
<i>Haemobartonella</i> sp.	2
<i>Hymenolepsis nana</i>	2
<i>Leishmania</i> sp.	2
<i>Leukocytozoon</i> sp.	2
<i>Naegleria</i> sp.	2
<i>Plasmodium</i> sp.	2
<i>Sarcocystis</i> sp.	2
<i>Schistosoma</i> sp.	2

Parasitic Agents	BSL
<i>Strongyloides</i> sp.	2
<i>Taenia solium</i>	2
<i>Toxocara canis</i>	2
<i>Toxoplasma</i> sp.	2
<i>Trichinella spiralis</i>	2
<i>Trypanosoma</i> sp.	2

Rickettsial Agents	BSL
<i>Coxiella burnetii</i> *	2/3
<i>Rickettsia akari</i>	2/3
<i>Rickettsia australis</i>	2/3
<i>Rickettsia canada</i>	2/3
<i>Rickettsia conorii</i>	2/3
<i>Rickettsia prowazekii</i> *	2/3
<i>Rickettsia rickettsii</i> *	2/3
<i>Rickettsia siberica</i>	2/3
<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>	2/3
<i>Rickettsia typhi</i> (<i>R. mooseri</i>)	2/3
<i>Rochalimaea quintana</i>	2
<i>Rochalimaea vinsonii</i>	2
Spotted Fever Group - other	2/3

Viral Agents	BSL
Adenoviruses	2
Adenoviruses – animal – all	2
Aleutian Disease Virus	2
Arboviruses – certain	2
Arboviruses – certain	3
Arboviruses – certain	4
Arenaviruses – certain	3
Arenaviruses – certain	4

Viral Agents	BSL
Avian Erythroblastosis Virus	2
Avian Leucosis Virus	2
Avian Lymphomatosis Virus	2
Avian Myeloblastosis Virus	2
Bovine Encephalomyelitis Virus	2
Bovine Leukemia Virus	2
Bovine Respiratory Syncytial Virus	2
Bovine Rhinotracheitis (IBR)	2
Cache Valley Virus	2
Canine Hepatitis Virus	2
Canine Distemper Virus	2
Caprine Arthritis	2
Coxsackie A&B Viruses	2
Cytomegaloviruses	2
Encephalomyelitis Virus*	2
Echovirus	2
Dengue Virus	2
Encephalomyocarditis Virus	2
Epidemic Diarrhea Infant Mice	2
Epstein-Barr Virus	2
Feline Leukemia Virus	2
Feline Sarcoma Virus	2
Filoviruses	2
Flanders Virus	2
Gibbon Ape Lymphosarcoma	2
Hart Park Virus	2
Hemorrhagic Fever Agents*	2
Hepatitis A Virus, Hepatitis E Virus	2
Hepatitis B Virus, Hepatitis C Virus, Hepatitis D virus	2
Herpesvirus – other	2
Herpesvirus atelis	2
Herpesvirus saimiri	2

Viral Agents	BSL
Herpesvirus Simiae (B-virus)	2
Human Herpesviruses	2
Hog Cholera Virus	2
Human T – Cell Leukemia Virus I & II	2
Infectious Bronchitis Virus	2
Influenza Virus	2
Influenza Virus Virulent Avian	3
K (Rat) Virus	2
Langat Virus	2
Laryngotracheitis Virus	2
Lassa Virus*	4
Low Risk Oncogenic Viruses	2
Lymphocytic Choriomeningitis Virus	2/3
Marburg Virus*	4
Measles Virus	2
Meningopneumonitis Virus	2
Mouse Encephalomyelitis Virus	2
Mouse Hepatitis Virus	2
Mouse Leukemia Virus	2
Mouse Pneumonia Virus	2
Mumps Virus	2
Myxomatosis Virus	2
Newcastle Disease Virus	2
Newcastle Disease Virus (VVND)	2
Non-Defective Adenovirus 2SV40 HYB	2
Papilloma Virus Shope	2
Parainfluenza Virus	2
Poliovirus – all types	2
Polyoma Virus	2
Poxvirus alastrim	2
Poxvirus monkey pox	3
Poxvirus – Smallpox*	

Viral Agents	BSL
Poxvirus sp.	2
Pseudorabies Virus	2
Rabies Virus	2/3
Reovirus sp.	2
Respiratory Syncytial Virus	2
Retroviruses, including HIV & SIV	2/3
Rhinovirus sp.	2
Rous Sarcoma Virus	2
Rubella Virus	2
Simian Virus – other	2
Simian T-Cell Leukemia Virus	2
Sindbis Virus	2
Slow Viruses	2
Tensaw Virus	2
Tick-Borne Encephalitis Complex	4
Turlock Virus	2
Transmissible Spongiform Encephalopathies (Creutzfeldt-Jakob, kuru, and related agents)	2
Vaccinia Virus	2
Venezuelan Equine Encephalitis*	3
Vesicular Stomatitis – lab adapted	2
Vesicular Somatitis Virus	3
Woolly Monkey Fibrosarcoma	3
Yaba Virus	2
Yellow Fever Virus 17D Strain*	2
Yellow Fever Virus Except 17D*	3

* หมายถึง select agents